

Vereniging Effecten Uitgevende Ondernemingen

NBA Stuurgroep Publiek Belang
t.a.v. Dhr. drs. P.J.A.M. Jongstra RA
consultatie@nba.nl

Datum 31 mei 2018

Onze ref. M30053575/1/10712704

Betreft: Green paper Organisatiecontinuïteit

Geachte heer Jongstra,

De Vereniging Effecten Uitgevende Ondernemingen ("**VEVO**"), kort gezegd de vereniging van beursgenoteerde ondernemingen, heeft met belangstelling kennis genomen van het Green Paper Organisatiecontinuïteit. De VEVO geeft hierbij graag gevolg aan de uitnodiging om daarop te reageren.

1 INTRODUCTIE

In het Green Paper staat het thema continuïteit (en de toekomstbestendigheid) van ondernemingen centraal. In verband daarmee wordt echter ook de verder gelegen vraag gesteld wat er nodig is om de verwachtingskloof te dichten op het gebied van de communicatie door de accountant ten behoeve van de stakeholders op het gebied van continuïteit. In samenhang daarmee worden een aantal maatregelen voorgesteld, gericht op de rapportage- en controleketen. Meer concreet stelt de Werkgroep voor dat (i) ondernemingen een paragraaf "Toekomstbestendigheid" in het bestuursverslag opnemen met een weergave van de risico's, onzekerheden en veronderstellingen op de korte en langere termijn, dat (ii) de accountant deze paragraaf "Toekomstbestendigheid" beoordeelt en expliciet benoemt in de controleverklaring en dat (iii) de Nederlandse Corporate Governance Code en de relevante wettelijke regels verder worden aangescherpt.

2 RISICOBEBEERSING BEURSONDERNEMINGEN CONFORM DE CODE

Een en ander, maar met name het laatste aspect, de gewenste aanscherping van de Nederlandse Corporate Governance Code en wettelijke regels is opvallend en eerlijk gezegd ook wel wat verrassend. De redenen voor die verrassing zijn dat de geheel vernieuwde Code zeer recent, namelijk vorig jaar in werking is getreden en dat accountants per definitie zelf nauw betrokken zijn bij de wijze van implementatie daarvan in de praktijk. Waar de Werkgroep in de Green Paper nu onder meer stelt *"benieuwd te zijn naar de wijze waarop in de bestuursverslagen van de entiteiten die onder de Nederlandse Corporate Governance Code vallen invulling zal worden gegeven aan de nieuwe regels op het terrein van langetermijnwaardcreatie en*

*continuïteit*¹ lijkt aan het voorgaande toch wel voorbij te worden gezien. Het zou op zich alleszins denkbaar zijn geweest dat de Werkgroep het vizier met name op de implementatie van de Code zou hebben gericht. Zonder de gang van zaken tot nu toe zorgvuldig te hebben geëvalueerd, met inbegrip van de rol van de accountants zelf, is niet aanstonds inzichtelijk en zeker niet overtuigend waarom de Code, na het te zijn vernieuwd, weer vergaand zou moeten worden aangepast.

Dat geldt eens te meer nu continuïteit in de Code een thema is dat juist veel aandacht heeft gekregen bij de herziening van die Code door de Monitoring Commissie onder voorzitterschap van Prof. dr Jaap van Manen (zelf oud-accountant en hoogleraar). Daarbij heeft de Monitoring Commissie een zeer zorgvuldig proces doorlopen waarin de visies van alle stakeholders, en zeker ook de accountants en hun organisaties, niet alleen zijn gevraagd en verkregen, maar ook zorgvuldig zijn gewogen en neergelegd in Code bepalingen die ook weer uitgebreid ter consultatie aan alle betrokkenen (wederom inclusief de accountants en hun organisaties zijn voorgelegd). Juist op het punt van de houdbaarheid van de strategie van de vennootschap op de lange termijn en de implementatie en effectiviteit van interne risicobeheersings- en controlesystemen is de Code in dat proces sterk vernieuwd². De aandacht voor dit onderwerp volgt reeds uit het eerste Principe van de Code (1.1) waarin met zoveel woorden wordt gesteld dat het bestuur verantwoordelijk is voor de continuïteit van de vennootschap en dat het zich richt op de lange termijn waardecreatie van de vennootschap en daarbij de in aanmerking komende belangen van stakeholders meeweegt. In lijn daarmee dient het bestuur – in het kader van de interne risicobeheersing – onder meer een verklaring af te leggen met betrekking tot de materiële risico's en onzekerheden die relevant zijn voor de continuïteit van de vennootschap en redelijkerwijs zijn te voorzien op het moment dat de verklaring wordt gegeven³.

In dit kader is niet aanstonds goed begrijpelijk dat in het Green Paper wordt genoteerd dat de Code niet expliciet is in het voorschrijven van het opnemen van informatie die betrekking heeft op risico's voor de continuïteit op de korte termijn. De herziene Code voorziet er nu juist in dat dit inzicht wordt gegeven op een termijn van 12 maanden. Zoals de Monitoringcommissie in haar Verantwoordingsdocument heeft toegelicht, ziet dit op materiële risico's en onzekerheden die relevant zijn voor de continuïteit van de vennootschap voor een periode van 12 maanden na

¹ P. 19 Green paper Organisatiecontinuïteit

² Herzieningsvoorstel Corporate Governance Code 11 februari 2016, p. 6

³ [De Nederlandse Corporate Governance Code 2016](#), toelichting op enkele principes en best practice bepalingen, p. 44

ondertekening⁴. In het Green Paper wordt nu gesteld dat "*Bijzonder element in de code is dat de verwachting over de continuïteit geldt voor een periode startend 'na opstelling' [van de jaarrekening], in plaats van 'na einde boekjaar'*". In dit verband wijzen wij er op dat een ander samenvalt met een suggestie ter zake die de NBA zelf in haar reactie⁵ op de consultatie inzake de herziening van de Code heeft gedaan. Dat lijkt overigens ook een alleszins logisch ijkpunt en bepaald meer voor de hand liggend dan "einde boekjaar", zoals nu in het Green Paper wordt gesuggereerd.

3 EXTRA REGELGEVING NIET GEINDICEERD

Al met al bestaat dezerzijds toch bepaald de nodige aarzeling over de benadering die in het Green Paper is neergelegd. Onderkend kan worden dat voor accountants en hun organisaties het werken aan vertrouwen in de beroepsgroep een belangrijke en terechte doelstelling is. De VEUO begrijpt die overigens en ondersteunt dat ook (verwezen kan onder meer worden naar de VEUO reactie op de NBA Green Paper "Accountancymodellen"). Dat zou echter in beginsel juist niet moeten uitmonden in het bepleiten van nieuwe regels of maatregelen en zeker niet als regels juist kort geleden op zorgvuldige wijze en in nauw overleg met alle betrokkenen zijn vastgesteld. Waar juist ook accountants veelal zich terecht kritisch betonen over nieuwe regels die de sector betreffen, vragen wij daarvoor ook in breder verband de aandacht. Nog meer regelgeving is bepaald niet zonder meer het juiste recept of de weg om vertrouwen te herstellen. Dat recept is vaak meer gelegen in een open dialoog waarin op transparante wijze duidelijk kan worden gemaakt wat wel en niet tot de mogelijkheden van ondernemingen en accountants behoort en welke verwachtingen het publiek derhalve redelijkerwijze wel of niet kan hebben. In het kader van die dialoog zijn wij graag beschikbaar om aan het voorgaande een passende invulling te geven.

Met vriendelijke groet,

H.J. de Kluiver
Algemeen Secretaris VEUO

⁴ [Verantwoordingsdocument](#) Monitoring Commissie, p. 8

⁵ NBA reactie op voorstel herziening Nederlandse code corporate governance, p. 8, onder 1.4.2: Om duidelijk te maken op welke periode deze verklaring ziet stellen wij de volgende tekstaanpassing voor: "*iii. dat de verwachting is dat de continuïteit van de vennootschap voor de twaalf maanden na ondertekening van de jaarrekening gewaarborgd is*".